

СПЕЦИАЛНОСТ СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ

МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА ПО ПСИХОСОЦИАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЯ

Образователно-квалификационна степен: магистър

Професионална квалификация: магистър по психосоциална рехабилитация

Срок на обучение: 2 година (4 семестъра)

Форма на обучение: задочна

Условия за прием: завършена образователно-квалификационна степен (ОКС) „бакалавър” или „магистър“ в направление, различно от 3.4. Социални дейности и 3.2. Психология, със среден успех от дипломата за завършено висше образование не по-нисък от „добър”.

Професионално направление 3.4. Социални дейности в Югозападния университет „Неофит Рилски” е акредитирано от Националната агенция за оценяване и акредитация, в съответствие с чл. 77 (1) и (2) от Закона за Висшето образование на 16.07.2018 г. и на основание обща оценка 9,26 (девет двадесет и шест и шест години).

Обучението започва със специален модул, в който студентите получават широкопрофилна и интердисциплинарна подготовка по социални дейности. Програмата предвижда интегриране на знанията и уменията и прилагане на съответните компетенции в практиката с индивиди, семейства, групи, общности и организации. Завършилите специалисти ще имат широка интердисциплинарна подготовка, съчетаваща знания, умения и компетенции в областта на социалните дейности в съответствие със съвременните тенденции в това направление в европейски и глобален мащаб.

Обучението по тази магистърска програма има за цел да подготви висококвалифицирани специалисти за психично-здравните служби чрез осигуряване на знания и умения за работа с хора с тежка психична болест и техните семейства, предлагайки многообразие от терапевтични подходи за възстановяване на изгубени социални умения и овладяване на умения за независим живот.

Области на професионална реализация:

В процеса на своето обучение и научно-изследователска дейност магистърът по психосоциална рехабилитация е подготвен да работи като:

- ✓ ръководен служител;
- ✓ административен служител;
- ✓ аналитичен специалист по социални дейности;
- ✓ преподавател, изследовател, научен работник и др.;
- ✓ във всички структури на социалната система, предоставящи помощи и услуги;
- ✓ във всички системи, в които има регламентирана длъжност, изискваща осъществяването на психо-социална рехабилитация (психично-здравни служби в общността, дневни центрове, защитени жилища, НОИ, НЗК, здравеопазване, съдебна и др.).

Успешно завършилите ОКС „Магистър“ по психосоциална рехабилитация могат да продължат обучението си у нас и в чужбина в програми за придобиване на ОКС „Магистър“ по други специалности и в програми за придобиване на ОНС „Доктор“.

1. За да получат образователната степен „Магистър” по психосоциална рехабилитация, завършилите трябва да демонстрират знания за:

1.1. Теории, концепции, принципи и закономерности в областта на социалните дейности.

1.2. Характеристиките и доказателствата за ефективност на психосоциалната рехабилитация с индивиди с тежка психична болест и техните семейства.

- 1.3. Законодателството и нормативната уредба и тяхното приложение в практиката на психично-здравните служби в държавния, неправителствения и частния сектор.
- 1.4. Принципите на равните възможности и недискриминация в законодателството и политиката.
- 1.5. Ролята и приложението на съвременните информационни и комуникационни технологии в планирането, изпълнението, мониторинга и управлението на социалните дейности.
- 1.6. Значението на критичното мислене и саморефлексията при определянето на плановете за лично образователно и квалификационно усъвършенстване.

2. Завършилите образователната степен „Магистър” по психосоциална рехабилитация следва да притежават умения за:

- 2.1. Използване на резултатите от научни изследвания в практиката, провеждане на количествени и качествени изследвания, използване на иновативни методи и техники на работа.
- 2.2. Анализиране, формулиране и застъпничество в областта на законодателството и нормативната уредба, имащи отношение към психосоциалната рехабилитация.
- 2.3. Анализ и отчитане на въздействието на неравенството, дискриминацията и социалното изключване в работата с индивиди с тежка психична болест и техните семейства.
- 2.4. Предоставяне, планиране, организиране и координиране на психично-здравни услуги в областта на психосоциалната рехабилитация.
- 2.5. Организиране и ръководене на мултидисциплинарни екипи.
- 2.6. Използване на информационните и комуникационните технологии за професионална комуникация, съхранение и обработка на данни, извличане и търсене на информация, провеждане на проучвания, анализ и интерпретиране на данни в статистически контекст, управление на ресурсите.
- 2.7. Критично отношение към собственото поведение и практика, идентифициране на необходимостта от промяна на поведението в резултат на натрупване на опит; и поемане на отговорност за по-нататъшно и продължаващо придобиване на знания и умения.
- 2.8. Умения за работа в екип и организационни умения.
- 2.9. Спазване на етичните и професионалните стандарти.

3. При успешно завършване на образователната степен „Магистър” по психосоциална рехабилитация квалифицираните специалисти трябва да покажат компетенции за:

- 3.1. Прилагане на теоретично-обосновани подходи и методи на работа в социалната практика, критична оценка на резултатите от научните изследвания и литературата и критичен анализ и преглед на доказателствената база за ефективна практика.
- 3.2. Проактивност в развитието на законодателството, политиките и практиката в областта на социалните дейности и по-специално в областта на психосоциалната рехабилитация.
- 3.3. Идентифициране, критично осмисляне, разработване и прилагане на ефективни стратегии за справяне с въпроси, свързани с човешките права и социалната справедливост.
- 3.4. Управление и контрол върху собствената работа в контекста на политиките и променящите се изисквания на организацията и средата.
- 3.5. Комуникация в устен, писмен и електронен формат с индивиди, семейства, групи, общности и организации.

СТРУКТУРА НА УЧЕБНИЯ ПЛАН

МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА ПСИХОСОЦИАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЯ

ПЪРВА ГОДИНА			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Обща и социална психология	6	Социална политика	5
Демография и статистика	4	Методи на социалната работа	7
Основи на социалната работа	7	Обща социология и социология на труда	5
Основи на правото	3	Трудово и осигурително право	3
Социална медицина	3	Информационни технологии в социалните дейности	3
Организация и управление на социалните дейности	7	Технология на социалната работа с деца, възрастни и хора с увреждания	7
	Общо 30		Общо 30
ВТОРА ГОДИНА			
Трети семестър	ECTS кредити	Четвърти семестър	ECTS кредити
Основи на психосоциалната рехабилитация	4	Работа със семейства в практиката на психично-здравните грижи	3
Организация на психично-здравните служби	3	Лидерство в психично-здравните служби в общността	3
Терапевтично поведение	4	Домашна грижа в психиатрията	2
Формулировка по случай	4	Управление на психично-здравните служби в общността	3
Координиране на случай	4	Мултидисциплинарни екипи	2
Психично-здравна политика	3	Избираема дисциплина от втора група	2
Избираема дисциплина от първа група	3	Дипломиране: Държавен теоретичен изпит (писмен) или Защита на дипломна работа	15
Практика	5		
	Общо: 30		Общо: 30
ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ			
Първа група		Втора група	
Комуникация и комуникативен тренинг	3	Информационни аспекти на социалните дейности	2
Посредничество при разрешаването на конфликти	3	Психологични защити и невербална комуникация	2
Връзки с обществеността	3	Трудова и социална рехабилитация	2
Репродуктивно поведение и демографска политика	3	Социални дейности в екстремални условия	2
Комуникативни нарушения	3	Вероизповедания и секти	2

ОБЩ КРЕДИТ ЗА МАГИСТЪРСКАТА ПРОГРАМА: 120

АНОТАЦИИ НА УЧЕБНИТЕ ДИСЦИПЛИНИ

I. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

ОБЩА И СОЦИАЛНА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 6.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: I

Общ хорариум: 8л+7су+0пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Наташа Ангелова

E-mail: natasha_v@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина „Обща и социална психология“ се изучава през I семестър като задължителна учебна дисциплина от учебните планове на магистри по Психосоциална рехабилитация.

Цели на учебната дисциплина “Обща и социална психология”: да се изяснят основните понятия и теории на Общата и социалната психология. В дисциплината се изучават съвременните социално-психологически подходи към личността. Студентите се запознават с различни теории за същността и особеностите на малките групи, характеристиките на поведението на масата и тълпата. Изучават се типология на конфликтите и стратегии на поведение в конфликтна ситуация. В дисциплината „Обща и социална психология“ студентите се запознават когнитивните процеси, чрез които хората влизат в контакт с информацията около себе си. В тази дисциплина студентите изучават структурата на психиката, видовете познавателни процеси и някои диагностични методи за изследване на когнитивни дефицити.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът по „Обща и социална психология“ включва следните модули: 1) процесът на социализация, социално-психологически теории за личността; 2) социални групи, лидерство и социално влияние; 3) общуване, агресия, конфликти и просоциално поведение; 4) психологично изследване на когнитивни процеси и на личността.

Обучение и оценяване:

Лекционният курс се провежда като се използват съвременни технически средства като мултимедия и компютърни програми. Семинарните упражнения се провеждат чрез интерактивни методи. Извънаудиторната дейност на студентите се изразява в подготовка и презентация на научно-изследователски разработки, решаване на тестове; реферати и есета; анализ на казуси.

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение, се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмен отговор на въпрос върху изучавана в лекционния курс тема, и оценката от извънаудиторна работа на студента.

Оценъчна скала: използва се шестобална скала за оценяване, където оценка отличен 6 е равна на оценка А по европейската система за оценяване; оценка много добър 5 е равна на оценка В по европейската система за оценяване; оценка добър 4 е равна на оценка С по европейската система за оценяване; оценка среден 3 е равна на оценка D по европейската система за оценяване; оценка слаб 2 е равна на оценка Е по европейската система за оценяване.

ДЕМОГРАФИЯ И СТАТИСТИКА

ECTS кредити: 4.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: I

Общ хорариум: 10л+5су+0пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Информатика“

Природо-математически факултет

Лектор: доц. д-р Елена Каращранова

E-mail: helen@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина включва елементи на описателната статистика, методи за проверка на хипотези, изследване на зависимости и анализ на времеви редове и приложението им при изследване на социално–икономическите процеси. Курсът е едносеместриален и се базира на придобитите знания по статистика и ИТ /MS- Excel/ от средното училище и бакалавърската степен/. Заложеното учебно съдържание е свързано с всички дисциплини, при които се налага анализ на емпирични данни.

Целта на курса е да се запознаят студентите със същността и многобройните приложения на статистически методи както и с възможностите за реализация на част от тези процедури със средствата на Информационните технологии (MS- Excel, VBA, SPSS и др.) при изучаване и анализ на демографските процеси.

Структурата и съдържанието на курса са съобразени с познанията на студентите по информатика и статистика, получени в съответните курсове. Тематиката по учебния план е свързана с всички дисциплини, при които се налага анализ на емпирични данни.

Съдържание на учебната дисциплина:

След завършване на курса студентите трябва да могат да:

- прилагат методите на демографската статистика;
- реализират конкретни приложения с помощта на различни технологични средства .

Технология на обучението и оценяване:

Методи на обучение: семинар, дискусия, упражнения, симулации.

Предварителни условия: Студентите трябва да са изучавали дисциплината “Информационни технологии”.

Оценяване: курсова работа- 30% от оценката; писмен изпит-тест 70% от оценката.

Курсът се смята за успешно завършен при минимум 50% от максималния резултат.

ОСНОВИ НА СОЦИАЛНАТА РАБОТА

ECTS кредити: 7.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: I

Общ хорариум: 15л+0су+8пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Медико-социални науки“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектор: доц. д-р Виктория Сотирова

E-mail: viktoria_sotirova@swu.bg

Анотация:

Курсът по “Основи на социалната работа” е въвеждащ и основополагащ за обучението по проблемите на социалната дейност, социалната работа и социалната политика. В него се разглеждат базовите понятия, подходи и методи на социалната работа, закрила и подкрепа и се обсъждат връзките между тях и социалното управление, политика и мениджмънт.

В курса се разглежда развитие на социалната работа, теоретичните школи и направления, проблемите и перспективите ѝ за развитие. Акцентира се на проблематиката, методологията и методиката на социалната работа, нейните обекти, субекти и предмети, както и социалните проблеми и подходите, методите и средствата за решаването им. Разглеждат се видовете закрили и подкрепи при работа с различни групи бенефициенти.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебната дисциплина се цели студентите да усвоят система от базови знания и умения за социалната дейност в двете ѝ основни направления – социална работа – социална закрила и подкрепа, и социално управление.

С лекциите се цели студентите да получат първоначална информация за областите, нормативната база, организацията и управлението на социалната работа в страната, да се подчертаят и обосноват нейните характерни елементи и на тази основа да се опишат по-подробно отделните елементи и подсистеми на социалната система за закрила на лицата и семействата.

С практическите упражнения се цели студентите активно да се запознаят с общите и частни характеристики на социалната работа и в частност – на социалната закрила и подкрепа, реализирани в практиката.

Технология на обучението и оценяване:

В лекционния курс се използва комплексен, общосистемен подход, с анализиране на общото и частното в социалната работа, на нейните позитивни и негативни характеристики. У студентите се изгражда критично отношение към разработването и реализирането на социалната работа.

В процеса на обучение студентите получават текуща оценка от представени теоретични разработки.

Учебният курс завършва с писмен изпит - тест, който включва 12 въпроса от предварително зададен конспект. Критериите, съобразно които се оценяват зададените въпроси са: точност, яснота и прецизност при представяне на научната информация.

ОСНОВИ НА ПРАВОТО

ECTS кредити: 3.0**Форма на оценяване:** писмен изпит**Общ хорариум:** 10л+0су+0пу**Семестър: I****Статут на дисциплината:** задължителна**Методическо ръководство:**

Катедра „Публичноправни науки публичен мениджмънт,„

Правно-исторически факултет

Лектори: доц. д-р Манол Станин, гл. ас. д-р Весела Мирчева**E-mail:** stanin@law.swu.bg E-mail: v.mircheva@law.swu.bg**Анотация:**

Учебната дисциплина „Основи на правото” изучава основните правни институти на различните правни отрасли, изграждащи правната система на Република България. Изяснява се историческият генезис на възникването и развитието на правото като регулаторна система на обществените отношения. Разглеждат се висшите политически институции, като се представя тяхната организация и ред за дейност. В тази връзка се

анализира формирането на висшите органи на държавна власт, както и взаимоотношенията и взаимодействието помежду им. Изучава се основният понятиен инструментариум на различни правни клонове както в публичното право, така и в частното право.

Съдържание на учебната дисциплина:

Възникване и развитие на правото. Правна система на Република България. Субекти на правото. Правна норма. Юридически актове. Субективни права и юридически задължения. Юридически факти. Презумпция и фикция. Правоотношение. Правонарушение. Юридическа отговорност. Система на държавните органи. Народно събрание. Президент. Министерски съвет. Конституционен съд. Съдебна власт. Административен акт. Административно нарушение. Административно-наказателна отговорност. Правна сделка. Представителство. Право на собственост.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява чрез провеждане на лекции, които разискване и дискусии на актуални проблеми с теоретична и практическа насоченост, проучване и обсъждане на актовете на висшите органи на държавната власт, анализ на нормативната уредба, решаване на казуси, изготвяне на презентации, разработване на курсови работи и др. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на учебните занятия, изпълнение на поставени задачи и участие в колективна работа по учебния материал. Знанията на студентите се оценяват съобразно изискванията на Наредба №21 на МОН от 30 септември 2004г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити.

СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА

ECTS кредити: 3.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: I

Общ хорариум: 15л+0су+0пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектор: доц. д-р Екатерина Митова, д.м.

E-mail: ekaterina@swu.bg

Анотация:

В курсът по “Социална медицина” са отчетени новите насоки и тенденции за подготовката на различни специалности по дисциплините на общественото здравеопазване, както и на здравните и други специалисти, които чрез увеличаване на знанията и уменията в областта на общественото здраве могат да допринесат за намаляване на предотвратимите заболявания и увреждания. Вниманието на студентите магистри от специалност „Психосоциална рехабилитация” ще бъде насочено предимно към изясняване на предмета и методологията на социалната медицина, на нейния интегративен характер, комплексната изследователска методика, социалните фактори на здравето, съвременните концепции за индивидуалното и обществено здраве, показателите на обществено здраве и особено рисковите фактори на здравеопазването.

Съдържание на учебната дисциплина:

Целта на курса е да насочи вниманието на студентите към груповото и общественото здраве, да подчертае голямото значение на социалните проблеми на медицината и здравеопазването, да изследва мястото и ролята на медико-социалните и социалните дейности в промоцията на здравето и широката лична и обществена профилактика. Задачите на курса са:

- да предложи методика за изследване на индикаторите за обществено здраве и на здравните потребности на населението, на социалните фактори на здравето и болестта;
- да изследва здравето състояние на населението, демографските процеси и рисковите фактори на здравето;
- да допринесе за утвърждаването на здравословен начина на живот;
- да осветли медико-социалните проблеми на активното население.

Технология на обучението и оценяване:

В лекционния курс се използва комплексен, общосистемен подход, с анализиране на общото и частното в общественото здравеопазване, на неговите позитивни и негативни характеристики. У студентите се изгражда критично отношение към разработването и реализирането на социалната медицина като наука.

В процеса на обучение студентите получават текуща оценка от представени теоретични разработки.

Учебният курс завършва с писмен изпит - тест, който включва 12 въпроса от предварително зададен конспект. Критериите, съобразно които се оценяват зададените въпроси са: точност, яснота и прецизност при представяне на научната информация.

ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ

ECTS кредити: 7.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: I

Общ хорариум: 15л+0су+8пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Медико-социални науки“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектор: гл. ас. д-р Йоанна Цветанова

E-mail: ytzvetanova@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина има за цел да осигури фундаментална подготовка по управление и организация на социалните дейности. Учебната дисциплина има за цел да осигури запознаване с нормативните документи, които са база за провеждане на съвременна социална дейност. Съдържанието на лекционния курс, неговата структура, различните актуални проблеми, формулираните проблемни задачи целят създаване на максимални възможности за активизиране на самостоятелната и изследователската работа на студентите.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност на управлението. Принципи, методи и функции на управлението. Управление, организационна структура и функции на Министерството на труда и социалната политика. Агенция за социално подпомагане. Агенция по заетостта. Същност на социалното осигуряване. Социалното подпомагане в България. Основни нормативни документи за работа в системата на социалното подпомагане. Закон за социалното подпомагане. Правилник за прилагане на Закона за социалното подпомагане. Закон за семейни помощи за деца. Правилник за прилагане на Закона за семейни помощи за деца. Закон за закрила на детето и правилник за неговото прилагане. Специфика на професията социален работник. Определения и изисквания за професията социален работник. Национална здравно-осигурителна каса. Изграждане и развитие на структурите на Националната здравно-осигурителна каса и Районните здравно-осигурителни каси. Форми на здравно осигуряване. Социална работа в местата за лишаване от свобода.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използването на различни аудио-визуални средства, видеоматериали. Практическите упражнения се провеждат в социални институции. Изпитът е писмен с отчитане на текущия контрол през семестъра.

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА**ECTS кредити: 5.0****Форма на оценяване:** писмен изпит**Семестър:** II**Общ хорариум:** 15л+0су+0пу**Статут на дисциплината:** задължителна**Методическо ръководство:**

Катедра „Философски и политически науки“

Философски факултет

Лектор: доц. д.н. Петя Пачкова**E-mail:** pachkova@swu.bg**Анотация:**

Предмет на дисциплината “Социална политика” е съвкупността от обществени дейности за регулиране на социалните отношения с цел регулиране на социалното равенство и неравенство. Субект на това регулиране са най-различни видове общности и институции – държавата, партиите, неправителствени организации, фирмите, отделни граждани, международни институции и организации. Обект на регулирането са различни аспекти на живота на индивида – неговият труд, здраве, образование, семейно развитие и т.н.

Студентите по „Психосоциална рехабилитация“ би трябвало доста подробно да са запознати с теорията и още повече с практиката в България и по света във връзка с осъществяването на различни социални политики.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност, функции, обекти и субекти на социалната политика. Социалната сигурност – цел на социалната политика. Право на обществено осигуряване. Осигурени социални рискове. Общи и професионални социални рискове. Пенсии. Демографски процеси и социална политика. Политика спрямо хората с увреждания. Социално-политически аспекти на труда. Право на труд. Дискриминация в труда и социална политика.

Социалната политика в областта на труда. Работно време. Безработица и социална политика. Право на безопасни и здравословни условия на труда. Тенденции в социалното равенство. Социална политика спрямо доходите и бедността. Семейна социална политика. Закрила на детето. Социалната политика в сферата на здравеопазването и на образованието. Общинска социална политика. Фирмена социална политика. Социална политика на Европейския съюз.

Технология на обучението и оценяването:

Лекционният курс се провежда с използването на достатъчна по количество и качество информация – поднасяне на информацията от лектора и стимулиране на студентите да участват активно с въпроси и коментари при необходимост. При необходимост се използва аудио визуална техника.

Самостоятелната подготовка предвижда: конспектиране на текстове; подготовка на курсова работа.

Изпитът е писмен. Студентите, които не получат необходимия минимум от точки, не отиват на първа сесия, а на поправителна. Трябва да подготвят реферати и допълнителни задачи, за да отидат на първа сесия.

МЕТОДИ НА СОЦИАЛНАТА РАБОТА

ECTS кредити: 7.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: II

Общ хорариум: 8л+7су+8пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Медико-социални науки“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектори: доц. д-р Виктория Сотирова; гл. ас. д-р Мария Стойкова

E-mail: viktoria_sotirova@swu.bg; m_stoikova@swu.bg

Анотация:

Обучението по дисциплината включва два модула – първи модул: теоретични и практични аспекти на методите в социалната работа; втори модул: видове социална работа и методика на социалната работа с различните категории лица. Програмата предвижда запознаване с общите понятия за методология и методи на социална работа, както и с основните теоретични и практически постановки на спецификата на методите в различни видове социална работа. Курсът на обучение изяснява същността и спецификата на социалната работа като професия, основните методи, принципи и подходи, които се прилагат в работата с отделните лица и групи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Индивидуална социална работа. Същност. Видове умения и взаимоотношения. Специфика на отделните фази на индивидуална социална работа. Групова социална работа. Изисквания и правила за групова социална работа. Видове и типове групи и тяхното формиране. Работни фази при групова работа. Хората с увреждания като основен контингент в социалното подпомагане. Класификация на уврежданията. Изисквания за определяне на увреждане. Помощни технологии при работа с лица с увреждания. Специфика на работата на социалния работник с лица с увреждания. Социална и психологическа работа с лица с увреждания. Форми на социално-психологическата работа с лица с увреждания. Стрес и увреждане. Спортът като метод в социалната работа с лица с увреждания. Социална работа със семейства. Методика на социалната работа с бежанци. Социална работа при възрастните хора. Методика на работа с безработни лица. Методика на работа в трудотерапията и културтерапията. Методика на социална работа при болни от СПИН. Изготвяне на проекти – метод в съвременната социална работа.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин. В преподаването се използват примери от дългогодишната медико-социална практика на титуляря на дисциплината. Самостоятелната подготовка предвижда: подготовка за упражнения по всяка тема/план-конспекти; методики и др.; подготовка за решаване на тестове и контролни работи; разработване на теми с теоретична и практическа насоченост. Изпитът е писмен с отчитане на текущата оценка през семестъра.

ОБЩА СОЦИОЛОГИЯ И СОЦИОЛОГИЯ НА ТРУДА

ECTS кредити: 5.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: II

Общ хорариум: 15л+0су+0пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Социология“

Философски факултет

Лектори: проф. д.н. Валентина Миленкова; гл. ас. д-р Диляна Керанова

E-mail: vmilenkova@swu.bg; dkeranova@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина „Обща социология и социология на труда“ е съставена от две части: 1. Обща социология, чрез която се навлиза в терминологията и основните структурни елементи и рефлексии на социологията и социологическото познание; 2. Социология на труда, чрез която се представят онези специфични социологически траектории, които са най-близко стоящи до основната проблематика на специалност „Психосоциална рехабилитация“. Имат се предвид тематиката, свързана със самото разделение на труда, елементите на трудовия процес, трудовите организационни единици, фирмената култура, трудовите конфликти, социалната политика, мотивацията, нагласите, кохезията на трудовите колективи, трудовата реализация, трудовата миграция, комуникациите в колективите, лидерството, социалните норми и отклонение и т.н. Студентите изучават дисциплината не като две отделни части, а като взаимосвързано социологическо цяло с конкретни приложения. Получават се знания и за основните социологически методи и за прилагането им в социологическите изследвания на организационните колективи. Цел на дисциплината е и получаване на знания и усвояване на умения за социологическа аргументация при анализиране на социалните факти в съвременното общество.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният курс по “Обща социология и социология на труда“ цели получаване на задълбочени познания на студентите за теоретичните и приложни аспекти на общата социология и социологията на труда – класическите и съвременни теории, структурата на социологическото познание и пр. Специален акцент е поставен върху проблемите на социализацията, социалните роли, социалното научаване, стереотипите, социалните конфликти, социалните неравенства и стратификация и пр.

Технология на обучението и оценяване:

В лекциите ще се използва общосистемен и конкретен подход, с анализиране на общото и частното в публичните и стопански единици. У студентите ще се изгражда методологично отношение към същността и съдържанието на социалните факти.

В процеса на обучение студентите получават текуща оценка от представени теоретични и приложни проекти.

Учебният курс завършва с писмен изпит - тест, който включва 15 въпроса от предварително зададен конспект. Критериите, съобразно които се оценяват зададените въпроси са: точност, яснота и прецизност при представяне на научната информация.

ТРУДОВО И ОСИГУРИТЕЛНО ПРАВО

ECTS кредити: 3.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: II

Общ хорариум: 10л+5су+0пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Гражданско-правни науки“

Правно-исторически факултет

Лектор: доц. д-р Верка Лазарова

E-mail: v.lazarova@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина “Трудово и осигурително право” има за задача да даде на студентите от задочна форма на обучение по специалността “Психосоциална рехабилитация” необходимите знания върху основните принципи, понятия и институти на Трудовото и осигурително право. Предмет на изучаване е действащото трудово и осигурително право на Република България. Неговото значение се определя от мястото,

което заема наемния труд в съвременното общество, жизнената важност на отношенията, които произтичат от участието в труда и възникналите въз основа на тях осигурителни правоотношения, както и управлението им. Прилагането на трудовото и осигурително право заема важно място в дейността на специалистите с образование по социални дейности като ръководители, служители в държавните органи по труда, социалното подпомагане, общественото осигуряване, здравното осигуряване и др. Поради това учебната дисциплина "Трудово и осигурително право" е твърде важна за подготовката на студентите от магистърската програма "Психосоциална рехабилитация".

Съдържание на учебната дисциплина:

Чрез преподаването на учебната дисциплина по „Трудово и осигурително право“ се цели да се запознаят студентите с основните проблеми на правно регулиране на обществените отношения във връзка с предоставянето на работна сила от работника или служителя на работодателя, с въпросите свързани с възникването, съществуването, изпълнението и прекратяването на трудовите правоотношения както и такива, свързани с материалното обезпечаване на гражданите, изразяващо се в предоставянето на материални средства за задоволяване на техните и на членовете на семейството им нужди във формата на парични обезщетения, пенсии, помощи и други определени предмети на употреба, когато те са изпаднали в състояние на неработоспособност в резултат на точно определени причини – болест, трудова злополука, професионална болест, майчинство, старост, смърт, безработица и др. В съдържанието на курса „Трудово и осигурително право“ са включени въпроси, свързани със сключване на трудов договор, неговото съдържание, видове трудови договори, прекратяването им. Разглеждат си институти на трудовото право като работно време, отпуски, почивки. За придобиване знания в областта на осигурителното право в учебната програма са включени въпроси относно общественото осигуряване на упражняващи трудова дейност лица, осигурените социални рискове и свързаните с настъпването им осигурителни престации, на които имат право осигурените лица.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс по „Трудово и осигурително право“ се провежда по традиционно утвърдения начин с използването на различни аудио-визуални средства, видеоматериали. Семинарните упражнения се провеждат основно чрез използване на схеми, видеоматериали, решаване на ситуационни задачи, групови дискусии, обсъждане на казуси, проучване на литература по предварително зададена тема.

В процеса на обучение студентите получават текуща оценка от представени теоретични разработки. Самостоятелната подготовка предвижда изготвяне на документи, свързани с трудовата дейност на работника или служителя; решаване на казуси по трудово и осигурително право; разработване на теми с теоретична и практическа насоченост.

Учебният курс завършва с писмен изпит - тест, който включва 12 въпроса от предварително зададен конспект. Критериите, съобразно които се оценяват зададените въпроси са: точност, яснота и прецизност при представяне на научната информация.

ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В СОЦИАЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ

ECTS кредити: 3.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: II

Общ хорариум: 8л+0су+7пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Информатика“

Природо-математически факултет

Лектор: доц. д-р Елена Каращранова

E-mail: helen@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина “Информационни технологии в социалните дейности” се изучава от студентите в магистърска програма „Психосоциална рехабилитация“ с цел получаване и използване на знания и умения в областта.

Курсът е един семестър и се състои от 5 обособени части. В първата част е акцентирано върху разширено търсене на информация в Интернет и нейното филтриране. Знанията за търсене на информация ще помогне за самостоятелното справяне с всяка от изучаваните дисциплини. Формиране на навици за търсене на информация в глобалната мрежа е залог за самостоятелно обучение и "Учене през целия живот".

Курсът въвежда в технологиите за създаване, обработка и публикуване на изображения, видеоклипове и на интерактивни и мултимедийни презентации.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение и основни услуги в Интернет. Браузъри. Настройки на брауъра на Google Chrome. Отметки (Bookmarks). Търсещи машини. Разширено търсене на информация в Интернет. Разглеждат се някои аспекти на графичната операционна система Windows и безплатни онлайн редактори на изображения. В курсът е включено създаването на интерактивни, мултимедийни презентации и видеоклипове и публикуването им на сайтове.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда в мултимедийна зала при наличието на компютърна система и достъп до интернет.

За практическите упражнения е необходима компютърна зала и достъп до глобалната мрежа.

Оценката от текущият контрол се оформя по време на лабораторните занятия от един тест и разработване на 2 курсови работи. Критериите за оценяване се предоставят на студентите в началото на курса. Тестът и курсовите работи носят по равен брой точки. Изпитът се провежда в писмена форма, като оценката от текущия контрол е 1/2 от крайната оценка.

ТЕХНОЛОГИЯ НА СОЦИАЛНАТА РАБОТА С ДЕЦА, ВЪЗРАСТНИ И ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ

ECTS кредити: 7.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: II

Общ хорариум: 15л+0су+8пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Медико-социални науки“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектори: доц. д-р Мая Чолакова; гл. ас. д-р Йоанна Цветанова

E-mail: maya_tcholakova@swu.bg; ytzvetanova@swu.bg

Анотация:

Обучението по дисциплината включва познания в областта на технологията на работа с деца, възрастни и хора с увреждания в системата на социалното подпомагане. Програмата предвижда запознаване с базисните понятия в тази област, както и с основните теоретични и практически постановки на спецификата на технологията на работа. Учебната дисциплина има за цел учащите да усвоят система от знания и умения за технология на социалната работа с деца, възрастни и хора с увреждания.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност и определение на технологията; схващания, изисквания и дефиниция за технологията в социалната дейност; видове технологични подходи в работата на социалния работник; физиологични и анатомични промени, съпътстващи израстването

на детето, инвалидизацията и стареенето; социално-психологически аспекти на израстването на децата, хората с увреждания и старите хора; същност на индивидуалната социална работа с деца, хора с увреждания и възрастни хора; видове умения и взаимоотношения в социалната работа с деца, възрастни и хора с увреждания; групов социална работа с деца, възрастни и хора с увреждания; социална и психологическа работа с деца, възрастни и хора с увреждания.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин. В преподаването се използват примери от дългогодишната медико-социална практика на титулярите на дисциплината. Самостоятелната подготовка предвижда: подготовка за упражнения по всяка тема /план-конспекти; методики и др./ ; подготовка за решаване на тестове и контролни работи; разработване на теми с теоретична и практическа насоченост. Изпитът е писмен с отчитане на текущата оценка през семестъра.

ОСНОВИ НА ПСИХОСОЦИАЛНАТА РЕХАБИЛИТАЦИЯ

ECTS кредити: 4.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: III

Общ хорариум: 15л+8су+0пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра Медико-социални науки

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Лектор: доц. д-р Виктория Сотирова

E_mail: viktoria_sotirova@swu.bg

Анотация:

Задачата на обучението по “Основи на психосоциалната рехабилитация” е да бъдат представени и усвоени от студентите базисни познания в тази област.

В процеса на лекционния курс студентите ще се запознаят с предмета на психосоциалната рехабилитация – интрадисциплинарен, включващ познания по медицина, социално подпомагане, педагогика, социология, право, икономика и др.

Познанията в областта на психосоциалната рехабилитация са необходими за студентите поради съществените особености на бъдещата им работа с пациенти (клиенти), възрастни хора със социални проблеми, както и с придружаващи ги други соматични нарушения.

Обучението по психосоциална рехабилитация цели студентите да усвоят система от знания и умения по дисциплината. Задачите са да се получи представа за многообразието от проблеми, форми и методи за работа в тази сфера.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в дисциплината. Основни понятия и дефиниции. Същност и значение на психосоциалната рехабилитация. Видове рехабилитация. Комплексна и психосоциална рехабилитация. Контингент на психосоциалната рехабилитация. Принципи на психосоциалната рехабилитация. Цел и задачи на психосоциалната рехабилитация. Място и роля на социалния работник в организацията на психосоциалната рехабилитация. Основни нормативни документи за работа в психосоциалната рехабилитация. Екипност при провеждането на психосоциална рехабилитация. Психосоциална рехабилитация и трудоустрояване. Модел за провеждане на комплексна рехабилитация за работа с лица с физически увреждания. Грижата на държавата и обществото за развитието на психосоциалната рехабилитация. Неправителствените организации като партньори в психосоциалната рехабилитация. Организация на психосоциалната рехабилитация в развитите страни и световни организации по рехабилитация.

Технология на обучението и оценяване:

В лекциите и семинарните упражнения ще се използва комплексен, общосистемен подход, с анализиране на общото и частното в психосоциалната рехабилитация. У студентите ще се изгражда критично отношение към разработването и реализирането на анализи и прогнози. В преподаването се използват примери от практиката на титularyя.

Изпитът е писмен с отчитане на текущите оценки през семестъра. Текущият контрол се осъществява чрез оценяване на разработени самостоятелни писмени работи, разработване на самостоятелни казуси и ролеви игри.

Оценяването на постигнатите резултати е съобразено с изискванията на Наредба № 21 но МОН от 30 септември 2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПСИХИЧНО-ЗДРАВНИТЕ СЛУЖБИ В ОБЩНОСТТА

ECTS кредити: 3. 0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: III

Общ хорариум: 15л+0су+0пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Медико-социални науки”

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектор: гл. ас. д-р Силвия Митева

E-mail: simil@swu.bg

Анотация:

Курсът по “Организация на психично-здравните служби в общността” е необходима част от обучението на студентите, обучавани в магистърска програма по психосоциална рехабилитация. Чрез нея се получават знания за подхода при планирането на услуги, базиращ се на функциите на службите.

Вниманието на студентите магистри от специалност „Психосоциална рехабилитация” ще бъде насочено предимно към изясняване на идеята за различните аспекти на проблемите на психично-здравните служби в общността, видовете социални услуги в общността, структура и методология на работата в психично-здравните служби в общността. Учебната дисциплина се основава на познания, получени при обучението по психиатрия, психопатология, психология и др. дисциплини от бакалавърската програма.

Целта на обучението е да запознае студентите в ценностите, идеологията и политиката на психиатрията в общността. Психиатрията в общността се разглежда като практика, която поставя в основата на вниманието си индивида, неговия потенциал за развитие на потребности. Курсът показва как тази задача се решава на ниво местна служба, местна и централна политика, организацията на психиатричната помощ в общността, развитие на психосоциалната рехабилитация.

Задачите на курса са:

- да владеят нови гледни точки към различните аспекти на проблемите на психично здравните служби в общността, видовете социални услуги в общността, структура и методология на работата в психично здравните служби в общността;
- да прилагат тези гледни точки в конкретните случаи на работа с тези проблеми;
- да могат да оценяват и сами да създават стратегии за включване в дейността на психично здравните служби в общността;
- да усвоят идеята за мултидисциплинарния екип като задължителна част от психиатричната помощ в общността, с цел избягване на тесния медицински подход;
- да се предоставят знания за оптимизиране на процедурите за насочване към специалист чрез установяване на ясни правила и изисквания за предоставяне на информация и в двете посоки;

- да се акцентира върху ролята на семейството като основна част от психорехабилитационния процес;
- да се асимилира факта, че при психосоциалната рехабилитация клиентът трябва да се приема като субект, а болестта като обект.

Съдържание на учебната дисциплина:

Психиатрия в общността. Основни принципи на психиатричната помощ в общността. Сравнение на психиатрията в общността с досега съществуващата система по болнична и диспансерна психиатрия. Проучване опыта на други страни в развитието на психосоциалната рехабилитация. Осигуряване на сътрудничество на основните институции в общността. Управление на риска. Планиране на интервенциите при криза. Компетентности на персонала в психично-здравните служби в общността. Изисквания към обучението на персонала. Организация на работата в психично-здравните служби в общността. Методи на планиране. Оценка на локалните нужди. Оценка на ефективността на службите. Одит. Планиране.

Технология на обучението и оценяване:

В лекционния курс се използва комплексен, общосистемен подход, с анализиране на общото и частното в психосоциалната рехабилитация, на неговите позитивни и негативни характеристики. У студентите се изгражда критично отношение към организацията на психично-здравните услуги в общността.

В процеса на обучение студентите получават текуща оценка от представени теоретични разработки и курсови работи под формата на мултимедийни презентации, както и разработени помощни материали за определен потребител от социална услуга.

Учебният курс завършва с писмен изпит - тест, който включва 12 въпроса от предварително зададен конспект. Критериите, съобразно които се оценяват зададените въпроси са: точност, яснота и прецизност при представяне на научната информация.

ТЕРАПЕВТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

ECTS кредити: 4.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: III

Общ хорариум: 15л+8су+0пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра: „Логопедия”

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектор: доц. д-р Екатерина Митова, д.м.

E-mail: ekaterina@swu.bg

Анотация:

Курсът по „Терапевтично поведение” е както общообразователен, така и основен за обучението на студентите по специалността „Психосоциална рехабилитация”.

Учебната дисциплина по терапевтично поведение е необходима част от подготовката на студентите от тази специалност, защото чрез нея се получават знания за същността на терапевтичната среда, терапевтичното поведение и свързаните с него терапевтични отношения, в една нова за страната ни социална услуга в общността, каквато е психосоциалната рехабилитация. Терапевтично поведение има пряка и косвена връзка с психосоциалната рехабилитация, психично-здравни услуги в общността и с останалите социални и медицински дисциплини.

Вниманието на студентите магистри от специалност „Психосоциална рехабилитация” ще бъде насочено предимно към изясняване на идеята за изграждане на терапевтичната общност, като основа на добрият рехабилитационен процес при лица с тежка психична болест.

Целта на курса е студентите да усвоят концептуално и практическото значение на отношението професионалист-клиент в развитието на терапевтичния процес.

За постигане на тази цел курсът включва набор от знания за терапевтичната ситуация, за смисъла на разпределението на ролите в нея, за разпределението на отговорностите между професионалиста и клиента и за основни принципи на структуриране на отношенията в терапевтичната ситуация, които да осигурят постигане на терапевтичните цели. За усвояване на уменията за създаване, развитие и използване на терапевтичните отношения, курсът включва задачи, в които студентите упражняват наученото в теоретичната част.

Съдържание на учебната дисциплина:

Терапевтичното отношения като социално отношение. Терапевтична ситуация: определение, същност. Първоначалната заявка като повод за изграждане на терапевтично отношение: приемане, изясняване и преформулиране. Използване на терапевтичната рамка за изграждане на терапевтични отношения: закъснения, отсъствия, нерегламентирани контакти с професионалиста. Разпознаване на тревожност в терапевтичното интервю: работа с тревожността и изграждане на доверие. Липсата на развитие в хода на терапевтичната връзка. Разпознаване и работа със защитите и съпротивите на клиента. Провалите в рехабилитационния план като повод за развитие. Насърчаване на автономност: нерегламентирани контакти с близки на клиентите. Работата в екип. Създаване на терапевтична ситуация с недоброволен клиент. Използване на процедурата за недоброволно лечение. Роля на насочването и насочващия професионалист в изграждането на терапевтични отношения. Работната и организационна среда като елемент в изграждането на терапевтичните отношения. Нормативна база и терапевтични отношения.

Технология на обучението и оценяване:

В лекционния курс и в часовете за семинарни упражнения, се използва комплексен, общосистемен подход с анализиране на общото и частното в психосоциалната рехабилитация, на неговите позитивни и негативни характеристики. У студентите се изгражда критично отношение към изграждането на терапевтично поведение, терапевтична връзка, терапевтични отношения. Семинарните упражнения се провеждат в съответните бази за практическо обучение подпомагащи по-целенасочено асимилиране на лекционния материал или при използване на автентични документи, материали и др. За всяка тема се уточнява базата или материалите.

В процеса на обучение студентите получават текуща оценка от представени теоретични разработки и курсови работи под формата на мултимедийни презентации, както и разработени помощни материали за определен потребител от социална услуга.

Учебният курс завършва с писмен изпит - тест, който включва 12 въпроса от предварително зададен конспект. Критериите, съобразно които се оценяват зададените въпроси са: точност, яснота и прецизност при представяне на научната информация.

ФОРМУЛИРОВКА ПО СЛУЧАЙ

ECTS кредити: 4.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: III

Общ хорариум: 15л+8су+0пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектори: доц. д-р Екатерина Митова, д.м., гл. ас. д-р Силвия Митова

E-mail: ekaterina@swu.bg; simil@swu.bg

Анотация:

Курсът по “Формулировка по случай” е необходима част от обучението на студентите, обучавани в магистърска програма по психосоциална рехабилитация. Формулирането на случай е основно клинично умение на професионалистите, които работят в областта на психичното здраве.

Целта на курса е студентите да придобият умения за изграждане на формулировка по случай и ползване на формулировката като инструмент за въвличане на клиента, постигане на терапевтичен договор и планиране на терапията. Специално внимание се обръща на оползотворяването на формулировката с цел постигане на цялостен подход към клиента с психична болест и продължаваща във времето оценка на интервенциите. Курсът интегрира основни концепции от психодинамичните теории в търсене на смисъла за начините, по които протича заболяването. Това улеснява професионалистите в процеса на създаване, поддържане и използване на терапевтичните отношения за постигане на целите на терапията.

Съдържание на учебната дисциплина:

Психиатрични формулировки по случай; Психодинамични формулировки; Биологични формулировки; Поведенчески формулировки; Биопсихосоциални формулировки; Сближаване на възгледите при формулирането на случай; Писане на психиатрични формулировки по случай.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използването на различни аудио-визуални средства, видеоматериали. Упражненията се провеждат в осигурени за целта бази (дневен център за психосоциална рехабилитация, защитено жилище) или при използването на автентични документи, материали и др., на базата, на които се подготвят ролеви игри и разработка на казуси.

Изпитът се провежда в писмена форма.

Оценяването на постигнатите резултати е съобразено с изискванията на Наредба № 21 но МОН от 30 септември 2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити.

КООРДИНИРАНЕ НА СЛУЧАЙ

ECTS кредити: 4.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: III

Общ хорариум: 15л+8су+0пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Медико-социални науки“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектор: проф. д-р Васка Станчева–Попкостадинова, д.м.

E_mail: v_stancheva@swu.bg

Анотация:

Този курс има за цел да очертае основните параметри и представи за процеса на „воденето на случай“ в контекста на психосоциалната рехабилитация.

Очаква се изграждане на разбиране у студентите за необходимостта от цялостен подход при планиране и предлагане на услуги, в съответствие с потребностите и силните страни на потребителите на психично-здравни услуги. Воденето на случай на психично болни хора налага посредничество с институции и специалисти, които да партнират и сътрудничат в удовлетворяването на потребностите на психично болните хора. Акцентира се на обединяване усилията на специалисти от помагащите професии и координиране на необходимите услуги чрез предлагане на индивидуална програма от грижи за всеки пациент. Застъпват се темите за критериите и процедурата по

включване в програмата от грижи, мониторирането на тяхното изпълнение и изписването от програмата. Специален фокус се поставя върху планиране на грижите за пациентите с предизвикателно поведение, управлението на риска и работата с други професионалисти в контекста на общността.

Съдържание на учебната дисциплина:

Концептуален преглед на „координиране на случай“; модели, подходи и етапи; индикации за прием в програма за координиране на случай; оценка, разработване на индивидуален терапевтичен план, интервенции с индивидуален клиент; семейни интервенции; системни интервенции в общността, работа в мултидисциплинарен екип.

Технология на обучението и оценяване:

Структурирането на хорариума предполага различни форми за обучение: **лекционна**, когато обзорно ще бъде представян теоретичния материал, и **семинарни занятия**, по време на които студентите ще овладяват необходимите практически умения. Освен аудиторна, предвидена е и извънаудиторна заетост (демонстрации, работа по казуси), която ще предостави на студентите различни форми на самостоятелна работа в обучителния процес.

Изпитът се провежда в писмена форма.

ПСИХИЧНО-ЗДРАВНА ПОЛИТИКА

ECTS кредити: 3.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: III

Общ хорариум: 15л+0су+0пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Медико-социални науки“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектор: проф. д-р Васка Станчева–Попкостадинова, д.м.

E_mail: v_stancheva@swu.bg

Анотация:

Този курс има за цел да предложи на студентите необходимите знания относно формирането и разбирането на политиките в областта на психичното здраве, критичния анализ на тези политики и съответното законодателство. Основна задача е опознаване състоянието на психосоциалната рехабилитация в България на ниво правене на политики и ниво реализиране на тези политики.

Очаква се придобиване на умение за синхронизиране мисията, визията и управлението на службата и организацията на грижите с глобалните, националните, регионалните и местните приоритети в политиките за психично здраве, изграждане на умение за разпознаване на основните участници в процеса на правене на политики и тяхната роля за демократизиране процеса на правене на политики в областта на психичното здраве, умения за формулиране на собствената роля в прилагането на основните инструменти на политиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

Детерминанти, структура и елементи на психично-здравните политики; роля на СЗО в утвърждаване политики и стратегии за промоция на психично здраве и превенция на психични разстройства; Национална програма за превенция на самоубийствата, интегриран подход към зависимостите - превенция, обучение, лечение и рехабилитация. Психично-здравните политики на България в контекста на здравната политика на Европейския съюз.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използването на множество схеми и скици за онагледяване. В преподаването се използват примери от практиката на титуляря на дисциплината.

Самостоятелната подготовка предвижда:

- подготовка за упражнения по всяка тема /план-конспекти; методики и др./; разработване и анализ на казуси;

- разработване на теми с теоретична и практическа насоченост /списъците с темите са приложени отделно/.

Изпитът се провежда в писмена форма.

РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВА В ПРАКТИКАТА НА ПСИХИЧНО-ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ

ECTS кредити: 3.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: IV

Общ хорариум: 15л+8су+0пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Медико-социални науки“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектор: доц. д-р Виктория Сотирова

E_mail: viktoria_sotirova@swu.bg

Анотация:

Курсът по „Работа със семейства в практиката на психично-здравните грижи“ е необходима част от обучението на студентите, обучавани в магистърска програма по „Психосоциална рехабилитация“. Чрез него се получават знания за семействата с лица с психично здравни проблеми и специализираната грижа, в това число и домашна грижа, предоставяна им от специалисти, работещи в сферата на психосоциалната рехабилитация. Разглеждат се базови понятия, подходи и методи на психосоциална работа с лица и семейства с тежко психично разстройство, закрила и подкрепа на хора с увреждания и техните семейства в практиката на психично-здравните грижи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Целта на обучението е да запознае студентите с основните принципи и подходи в работата със семейства, които намират приложение у нас и в чужбина. Запознаването ще засяга не само общи въпроси на съществуващите модели, но и практиката на прилагането им у нас, както съществуващите трудности в това отношение. Специално внимание ще бъде отделено на непосредствената социална подкрепа (методи и методология), социална закрила (превантивна, чрез контрол и непосредствена) и социално подпомагане (помощи и услуги), предоставяни на семейства с лица с тежко психично разстройство в практиката на психично-здравните грижи. Със семинарните упражнения се цели студентите активно да се запознаят с общите и частни характеристики на социалната работа и в частност – на социалната закрила и подкрепа на семейства с лица с тежко психично разстройство. Ще се обсъдят методите, средствата и начините за социална подкрепа в практиката на психично-здравните грижи.

Технология на обучението и оценяване:

В лекциите и семинарните упражнения ще се използва комплексен, общосистемен подход, с анализиране на общото и частното в социалната работа и подкрепа на семейства с лица с тежка психична болест, на нейните позитивни и негативни характеристики. У студентите ще се изгражда критично отношение към разработването и реализирането на социалната работа и социалната подкрепа при работа със семейства

на лица с тежка психична болест. В процеса на обучение студентите получават текуща оценка от представени теоретични разработки. Учебният курс завършва с писмен изпит - тест, който включва 12 въпроса от предварително зададен конспект. Критериите, съобразно които се оценяват зададените въпроси са: точност, яснота и прецизност при представяне на научната информация.

ЛИДЕРСТВО В ПСИХИЧНО-ЗДРАВНИТЕ СЛУЖБИ В ОБЩНОСТТА

ECTS кредити: 3.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: IV

Общ хорариум: 15л+0су+0пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектор: доц. д-р Екатерина Митова, д.м.

E-mail: ekaterina@swu.bg

Анотация:

Курсът по „Лидерство в психично-здравните служби в общността“ е както общообразователен, така и основен за обучението на студентите от магистърската програма по „Психосоциална рехабилитация“.

Учебната дисциплина по Лидерство в психично-здравните служби в общността е необходима част от подготовката на студентите от тази магистърска програма, защото чрез нея се получават знания за същността на етиката на професионалното поведение и в крайна сметка на терапевтичната рамка при работата с всеки индивидуален клиент, в една нова за страната ни социална услуга в общността, каквато е психосоциалната рехабилитация.

Съдържание на учебната дисциплина:

Теории за лидерството. Лидерството като предмет на изучаване. Идентификация, символизация и лидерство. Лидерство, следовничество и първична задача. Необходимостта от изучаване на лидерството. Лидерство в контекста на човешките организации. Лидерство и организационна култура. Трансформационно лидерство. Обучаващата се организация. Лидерство в екип

Внедряване на лидерство в организационните роли. Технология на лидерството. Изграждане на коалиции и водене на преговори. Дисфункционално лидерство и организационен контекст. Злоупотреба и неправилна употреба на лидерството и нарцистично лидерство. Дисквалификация на лидерството.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използването на множество схеми и скици за онагледяване.

Самостоятелната подготовка предвижда:

- подготовка за упражнения по всяка тема /план-конспекти; методики и др./; разработване и анализ на казуси;

- разработване на теми с теоретична и практическа насоченост /списъците с темите са приложени отделно/.

Изпитът се провежда в писмена форма. По време на обучението студентите имат 1 писмено контролно на тест, като основна част от текущия контрол.

Оценяването на постигнатите резултати е съобразено с изискванията на Наредба № 21 но МОН от 30 септември 2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити.

ДОМАШНА ГРИЖА В ПСИХИАТРИЯТА

ECTS кредити: 2.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: IV

Общ хорариум: 15л+0су+0пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Медико-социални науки“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектор: доц. д-р Виктория Сотирова

E-mail: viktoria_sotirova@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина “Домашни грижи в психиатрията” е основна за обучението на магистрите по проблемите, касаещи психосоциалната рехабилитация. Знанията, получени по учебната дисциплина ще спомогнат да се формират в бъдещите специалисти както теоретични знания за различните аспекти и особености на домашната грижа, така и да овладеят основни практически подходи при работа с конкретни случаи и умения да разработват „стратегии за домашна грижа в общността“.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният курс по “Домашни грижи в психиатрията” цели студентите да получат задълбочена информация за домашна грижа; възстановяване; умения в ежедневието и бита; умения на близките и роднините за живеене с болестта и увреждането; формиране на умения за социално поведение, изпълнението на трудова роля и интегрирана заетост. Съдържанието на лекционния курс, неговата структура, различните актуални проблеми, формулираните проблемни задачи, целят създаване на максимални възможности за активизиране на самостоятелната и изследователската работа на студентите.

Технология на обучението и оценяване:

В лекциите ще се използва диалектически и общосистемен подход, с анализиране на общото и частното в домашната грижа в психиатрията, нейните компоненти, обекти, подходи, принципи, методи, средства, цели, функции и задачи. У студентите ще се изгражда методологично и технологично отношение към същността и съдържанието на домашната грижа. В процеса на обучение студентите получават текуща оценка от представени теоретични разработки. Учебният курс завършва с писмен изпит - тест, който включва 12 въпроса от предварително зададен конспект. Критериите, съобразно които се оценяват зададените въпроси са: точност, яснота и прецизност при представяне на научната информация.

УПРАВЛЕНИЕ НА ПСИХИЧНО-ЗДРАВНИТЕ СЛУЖБИ В ОБЩНОСТТА

ECTS кредити: 3.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: IV

Общ хорариум: 15л+8су+0пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Медико-социални науки“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектори: проф. д.п.н. Париз Паризов, гл. ас. д-р Силвия Митова

E-mail: p_parizov@swu.bg; simil@swu.bg

Анотация:

Задачата на обучението по „Управление на психично-здравните служби в общността” е да бъдат представени и усвоени от студентите базисни познания в тази област. Познанията в областта на “Управление на психично-здравните служби” са необходими за студентите поради съществените особености на бъдещата им работа с пациенти/клиенти предвид интердисциплинарния характер на дисциплината.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в дисциплината; Организация и управление на психично-здравната система (ПЗС); Планиране, регулиране и управление на ПЗС; Мениджмънт, модели и подходи на ПЗС; Управление на ПЗС.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използването на множество схеми и скици за онагледяване. В преподаването се използват примери от практиката на титуляря на дисциплината.

Семинарните занятия се провеждат под формата на полуструктурирани дискусии с моделиращата роля на преподавателя по темите от лекционния курс.

Самостоятелната подготовка предвижда:

- подготовка за упражнения по всяка тема /план-конспекти; методики и др./; разработване и анализ на казуси;

- разработване на теми с теоретична и практическа насоченост /списъците с темите са приложени отделно/.

Изпитът е писмен с отчитане на текущите оценки през семестъра. Текущия контрол се осъществява чрез оценяване на разработени самостоятелно теоретични теми, разработване на самостоятелни казуси, участие в ролеви игри.

МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНИ ЕКИПИ

ECTS кредити: 2.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: IV

Общ хорариум: 15л+0су+0пу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Медико-социални науки“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Лектор: проф. д-р Васка Станчева-Попкостадинова, д.м.

E_mail: v_stancheva@swu.bg

Анотация:

Тъй като тежката психична болест уврежда способностите на човека да удовлетворява широк кръг от психосоциални и биологични потребности, осигуряването на оптимално функциониране в общността изисква усилията на различни професионалисти, които да бъдат координирани и адекватни на потребностите, ресурсите и житейския проект на болния. Координаторът на случая извършва тази функция, като мултидисциплинарната екипна работа е адекватен начин за поддържане на организационна култура, в която партиципативно управление на взаимодействията между различните професионалисти. Курсът има за цел да въведе основни понятия и да сенсibiliзира студентите за груповите процеси, които възникват по време на екипните съвещания. Тези процеси допринасят или пречат за изпълнението на работните задачи. Разбирането им предполага възможност те да бъдат преживени и пространство за осмислянето им през теорията за групите и груповите процеси. За това курсът ще бъде построен върху създаването на групови ситуации и тяхното обсъждане.

Съдържание на учебната дисциплина:

Екип – дефиниции, основни функции и роли. Формиране и развитие на екипа. Характеристика на отделните етапи. Модели. Екипни заседания- основни правила и процедури. Ефективност на работата в екип. Бариери за ефективна работа в екип. Режимы на работата в екипа – по работната задача и по вътрешни проблеми. Роля на водещия екипното съвещание за управление на режимите. Състояние на базово допускане – зависимост. Състояние на базово допускане – борба – бягство. Използването на екипа като социална защита срещу тревожността (колузивни отношения, ригидни правила и граници, виктимизация на клиента или семейството и др.). Вземане на решения, отговорност и отчетност при мултидисциплинарната екипна работа. Учене в мултидисциплинарния екип.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използването на аудиовизуална техника, както и интерактивни методи, представяне и обсъждане на казуси, видеоанализ на случаи.

Самостоятелната подготовка предвижда: проучване и анализ на литературни източници, изготвяне на аотирана библиография, подготовка на инструментариум и провеждане на проучване на проблеми и добри практики на работа в екип в областта на психичното здраве; разработване на курсова работа.

Текущият контрол се осъществява чрез оценяване на разработени самостоятелно теоретични теми по предварително зададени теми от лекционния курс. Изпитът е писмен (тест с въпроси с множествен избор) с отчитане на текущите оценки през семестъра.

Критерии за оценка на писмените работи: точност на терминологията, пълнота и логично изложение на тематичния материал, коректност при цитиране на литературните източници.

II. ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

КОМУНИКАЦИЯ И КОМУНИКАТИВЕН ТРЕНИНГ

ECTS кредити: 3.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: III

Общ хорариум: 15л+0су+0пу

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектор: доц. д-р Елка Горанова

E_mail: elkalogo@swu.bg

Анотация:

Точното определяне на понятието комуникация е **целта** на целия курс и дава границите и предмета му. Разглеждат се предпоставките, които характеризират комуникацията като социално поведение на човека.

С настоящата учебна програма се **цели** студентите да придобият знания и умения за човешката комуникация (вербална и невербална) и да усвоят основни комуникативни умения, свързани с бъдещата им професия на социални работници. Обучението се основава на характеристиките на социалната интеракция и поведение. Обучението по дисциплината си поставя за **задача**, студентите да усвоят процесите, чрез които участниците в комуникацията се приспособяват и решават проблемите, възникващи при социалната интеракция, или определянето на ролите, отговорностите и нормите, както и разрешаване на несъгласията и конфликтите.

От студентите се **очаква** да усвоят и прилагат набор от комуникативни умения, необходими в непосредствената им социална работа като **краен резултат** от обучението.

Съдържание на учебната дисциплина:

Професията на социалния работник и човешката комуникация; Развитие на комуникацията, езика и речта; Социална комуникация; Основни комуникативни умения (ОКУ) – ефективно слушане и изпращане на съобщения, задаване на въпроси, отразяване, себепознание, създаване и поддържане на доверие, управление на гнева, разрешаване на конфликти, преговаряне, власт и оказване на влияние.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението на студентите включва лекции, които са задължителни с оглед овладяване минимума от знания. В процеса на обучение при някои от занятията, студентите се разделят на малки групи и разыгрват ситуации, в които демонстрират основни типове комуникативни умения. Основната форма за оценка на знанията на студентите е писменият изпит. Прилага се тест с отворени и затворени въпроси и отчитане на текущия контрол.

ПОСРЕДНИЧЕСТВО В РЕШАВАНЕТО НА КОНФЛИКТИ

ECTS кредити: 3.0

Форма на оценяване: текуща оценка и писмен изпит

Семестър: III

Общ хорариум: 15л+0су+0лу

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Психология“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Русанка Манчева

E-mail: r.p.mancheva@swu.bg

Анотация:

Програмата на курса по „Посредничество в решаването на конфликти“ е предназначена за студенти в магистърска степен в професионално направление Социални дейности и квалификация Магистър по социално посредничество. Знания и умения за посредническа дейност в конфликтни ситуации и решаване на конфликти по конструктивен начин са особено необходими на социалния работник във всякакъв контекст – при работа с индивиди, семейства, групи и общности.

Съдържание на учебната дисциплина:

Дефиниция на конфликт. Елементи на конфликта. Видове конфликти. Динамика на конфликта. Видове решения на конфликта. Стъпки при конструктивното решаване на конфликта. Посредничество в преодоляването на конфликти в семейството. Посредничество в преодоляването на етно-социални конфликти. Посредничество в решаването на трудови конфликти. Компетентност на социалния работник в медиацията при решаване на конфликти .

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда чрез използването на традиционни и съвременни методи за преподаване и учене, като: лекция, мултимедийни презентации, дискусия, учене чрез правене и пр. Използват се резултати от собствени изследвания и практическия опит на преподавателя. Семинарите упражнения целят прилагане на отделни методи и техники в практически контекст самостоятелно или с подкрепата на преподавателя.

Изпитът е писмен с отчитане на текущата оценка през семестъра.

ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

ECTS кредити: 3.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: III

Общ хорариум: 15л+0су+0пу

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Връзки с обществеността“

Правно-исторически факултет

Лектор: доц. д-р Димитрина Стефанова

E-mail: dimi@swu.bg

Анотация:

Връзките с обществеността имплицитно подпомагат разбирането и модифицирането на социалната промяна. PR търсят, намират и прилагат нови подходи за комуникиране. PR идентифицират целеви групи, развиват ефективността на общуването с тях, превеждат обществени и институционални цели и идеи на езика на индивидуалното и групово поведение.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност, аспекти и принципи на връзките с обществеността. Дефиниране на PR. Развитие на технологията и съвременни тълкувания на PR. Аспекти на връзките с обществеността. Модели на PR на Груниг и Хънт. Дейности на връзките с обществеността в организацията. Съвременни изисквания към PR-специалиста. Функции и видове връзки с обществеността. Техники за връзките с обществеността. Прессъобщението – същност, правила, подготовка и написване. Новината - същност и специфика. Темите, които по-лесно стават новини. Изготвяне на комплект материали за медиите (медия папка). Основни правила за медиен успех. Взаимоотношения с журналистите.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда с използване на интерактивни методи. Лекциите се представят на презентации, преподавания материал е онагледен с множество примери. Текущият контрол се осъществява чрез оценяване на курсови задачи по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал.

РЕПРОДУКТИВНО ПОВЕДЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКА ПОЛИТИКА

ECTS кредити: 3.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: III

Общ хорариум: 15л+0су+0пу

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Здравни грижи“

Факултет “Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектор: доц. д-р Петя Андреева

E-mail: andreivp3@gmail.com

Анотация:

Курсът по “Репродуктивно поведение и демографска политика” е както общообразователен, така и основен за обучението на студентите от магистърската програма по „Психосоциална рехабилитация“. Учебната дисциплина „Репродуктивно поведение и демографска политика“ е необходима част от подготовката на студентите

от тази специалност, защото чрез нея се получават знания за същността на демографските процеси, факторите, които ги определят и тенденциите в демографското развитие на България.

Съдържание на учебната дисциплина:

Целта на обучението в раздела по репродуктивно поведение е да запознае студентите с проблемите на сексуалното и репродуктивното здраве в различните възрастови групи, както и при лица с увреждания. В сектора по демографска политика - да запознае студентите с основните демографски показатели използвани при анализа на демографските процеси; с причините и проявите на демографския срив в страната, социално-икономическите и други фактори, влияещи върху демографските показатели; да провокира търсене и прилагане на стратегии и модели за справяне с демографския срив в страната.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използването на различни аудио-визуални средства, видеоматериали. Изпитът е писмен с отчитане на текущите оценки през семестъра. Провежда се чрез тест или 8-10 въпроса, включващи основни понятия, механизми, схеми, описания и др. Текущия контрол се осъществява чрез оценяване на разработени самостоятелно теоретични теми, разработване на самостоятелни казуси.

КОМУНИКАТИВНИ НАРУШЕНИЯ

ECTS кредити: 3.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: III

Общ хорариум: 15л+0су+0пу

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Логопедия“

Факултет Обществено здраве, здравни грижи и спорт

Лектори: доц. д-р Елка Горанова, гл. ас. д-р Анна Андреева

E-mail: elkalogo@swu.bg; anna_andreeva@swu.bg

Анотация:

Избираемата дисциплината „Комуникативни нарушения“ се изучава в рамките на един семестър и е предназначен за студенти от магистърска програма по ”Психосоциална рехабилитация”.

Целта на дисциплината е студентите да придобият знания за езиково-говорната патология и възможностите за предоставяне на социални услуги, които да доведат до подобряване на качеството на животи социална интеграция на лицата с комуникативни нарушения.

По време на курса на обучение студентите се запознават с процеса на комуникация и нейните нарушения. Бъдещите специалисти разглеждат класификацията на езиково-говорната патология, въз основа на спецификите в етиологията и симптоматиката. Разглеждат се различни видове асистирани технологии, които помагат на хората с езикови и говорни нарушения да общуват свободно, да изразяват себе си. Студентите се учат да разпознават комуникативните нарушения и отражението им върху качеството на живот на засегнатите лица и техните семейства. Дискутира се ролята на социалния работник в екипната работа с лица с езиково-говорна патология.

В края на лекционния курс от студентите се очаква: да умеят да разпознават наличието на комуникативно нарушение; да могат да насочат лицата с езиково-говорна патология към съответните специалисти за провеждане на консултации, превенция, диагностика, терапия; да прилагат получените знания и умения за работа в екип от специалисти в различни области, които предлагат услуги за подобряване здравословното състояние и

качество на живот на лицата с комуникативни нарушения; да знаят основни методи и системи за допълваща и алтернативна комуникация и асистиращи технологии, подкрепящи комуникацията.

Съдържание:

Комуникация и езиково-говорна патология. Класификация на комуникативните нарушения. Артикулационни и орофациални нарушения. Гласови нарушения – работа с ларингектомирани и трахеостомирани лица. Нарушения на плавността на речта. Езикови нарушения при деца и възрастни. Неврологично базирани комуникативни нарушения – дизартрия, апраксия, афазия. Нарушения на писмената комуникация. Комуникативни нарушения вследствие на сензорни увреждания – слухови и зрителни. Комуникативни нарушения при емоционално-поведенчески нарушения – разстройства от аутистичния спектър, дефицит на вниманието/синдром на хиперактивност. Работа в екип при лица с деменция. Нарушения на дъвкането и гълтането. Промяна на гласа и комуникацията при транссексуални лица. Приложение на допълваща и алтернативна комуникация и асистиращи технологии, подкрепящи комуникацията.

Технология на обучението и оценяване:

В процеса на преподаване се използват презентации, демонстрация на мултимедийни продукти и други аудиовизуални средства, беседи.

Основната форма за оценка на знанията на студентите е писменият изпит. Прилага се тест с отворени и затворени въпроси и отчитане на текущия контрол.

Текущият контрол – реферат, казус, тест.

ИНФОРМАЦИОННИ АСПЕКТИ НА СОЦИАЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ

ECTS кредити: 2.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: IV

Общ хорариум: 15л+0су+0пу

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Медико-социални науки“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектор: гл. ас. д-р Йоанна Цветанова

E-mail: ytzvetanova@swu.bg

Анотация:

Информационните и комуникационните технологии са неделима част от функционалната грамотност на съвременните социални работници. Акцентът в обучението по дисциплината е поставен върху придобиване на знания, свързани със съвременните методически решения и практики в социална работа, при които формите и методите за помагане са базирани на съвременните информационни и комуникационни технологии. Това ще допринесе за изграждане у студентите на самочувствие за познаване приложимостта на технологиите в полето на социалната работа.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебната дисциплина обхваща постижения в областта на информационните технологии и тяхното приложение в социалната работа, които са многообразни и с претенция за нов концептуален подход към проблематиката. Пример за това са: електронна терапия, предоставяне на услуги на отделни клиенти чрез използване на онлайн консултиране, видеоконферентна връзка, самоуправляеми уеб-базирани интервенции, електронни социални мрежи, мобилни приложения, изкуствен интелект и др. и как тези *инструменти* могат да се използват *ефективно* и *етично*, тъй като използването на ИКТ в социалната работа е свързано с безпрецедентни етични дилеми.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс поставя теоретичните основи на обучението по дисциплината. През семестъра се провеждат контролни работи, разработват се реферати и проекти. Изпитът включва разработка и защита на реферати по темите на учебната дисциплина. Окончателната оценка е на основата на текущия контрол и изпитната оценка.

ПСИХОЛОГИЧНИ ЗАЩИТИ И НЕВЕРБАЛНА КОМУНИКАЦИЯ

ECTS кредити: 2.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: IV

Общ хорариум: 15л+0су+0пу

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Медико-социални науки“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектор: проф. д-р Васка Станчева–Попкостадинова, д.м.

E_mail: v_stancheva@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина има за свой предмет различните типове психологични защиты и невербалната комуникация в контекста на социалната работа. Учебното съдържание е разпределено в две относително обособени части: психологични защиты и невербална комуникация. Основната цел на дисциплината е да се изгради разбиране за: защитните механизми; процесът на комуникация и бариерите за нейната ефективност на вербално и невербално ниво. Тематичният материал е пряко свързан с практическата социална работа, в съответствие с нейната специфика и граници.

Съдържание на учебната дисциплина:

Защитни механизми. Пренос и контрапренос. Класификация на защитните механизми. Тревожност и протективна функция на защитите-роля за социалната практика. Теория за комуникацията. Видове комуникация. Елементи на невербалната комуникация. Аксиоми на комуникацията. Бариери за ефективна невербална комуникация. Подходи за оценка.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения формат и чрез използването на интерактивни методи, аудио-визуални средства, видеоматериали. В преподаването се използват примери от практиката на титуляря на дисциплината.

Текущият контрол се осъществява чрез оценяване на разработени самостоятелно теоретични теми по предварително зададени теми от лекционния курс. Изпитът е писмен с отчитане на текущите оценки през семестъра.

ТРУДОВА И СОЦИАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЯ

ECTS кредити: 2.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: IV

Общ хорариум: 15л+0су+0пу

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Медико-социални науки“

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“

Лектори: проф. д.п.н. Париз Паризов, гл. ас. д-р Мария Стойкова

E-mail: p_parizov@swu.bg; m_stoikova@swu.bg

Анотация:

Задачата на обучението по „Трудова и социална рехабилитация” е да бъдат представени и усвоени от студентите базисни познания в тази област. Познанията в областта на „Трудова и социална рехабилитация” са необходими за студентите поради съществените особености на бъдещата им работа с пациенти/клиенти/, работещи в специализирани предприятия, възрастни хора със социални проблеми, с нарушени анатомични и физиологични функции, както и с придружаващи други соматични нарушения.

Съдържание на учебната дисциплина:

Въведение в дисциплината „Трудова и социална рехабилитация”. Същност и определение за трудовата рехабилитация. Изследвания на увреждането като обект на рехабилитацията. Основни насоки на изследванията. Системи за оценка на загубената трудоспособност. ТЕЛК и НЕЛК – функции. Рехабилитация и трудоустрояване. Заболявания и увреждане. Термини и понятия в областта на трудовата рехабилитация в специализираните заведения. Ролята на Трудово-производителните предприятия за хора с увреждания /ТПКХУ/ и тяхното място в обществото. Органи и организации в България, провеждащи рехабилитация. Трудово и социално законодателство, уреждащо въпросите на ТПКХУ. Професионална квалификация и преквалификация на хората с увреждания. Оценка на ефективността на рехабилитационните мероприятия. Екипност на взаимодействие при провеждането на трудова рехабилитация. Схващания и изисквания за провеждане на трудова рехабилитация в специализираните предприятия. Помощните технологии, улесняващи трудовата рехабилитация в специализираните предприятия. Архитектурните и транспортни бариери като проблем за трудовата рехабилитация.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използването на различни аудио-визуални средства, видеоматериали. Изпитът е писмен с отчитане на текущите оценки през семестъра. Въпросите за писмена работа включват основни понятия, механизми, схеми, описания и др. Текущия контрол се осъществява чрез оценяване на разработени самостоятелно теоретични теми, разработване на самостоятелни казуси, участие в ролеви игри.

СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ В ЕКСТРЕМАЛНИ УСЛОВИЯ

ECTS кредити: 2.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: IV

Общ хорариум: 15л+0су+0пу

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Медико-социални науки”

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Лектор: доц. д-р Росен Калпачки, дм

E-mail: rosen_kalpachki@swu.bg

Анотация:

Стихийните бедствия като земетресения, пожари, наводнения и други са изключително опасни за хората, тъй като възникват внезапно, развиват се с бърза скорост и поразяват обширни пространства и обикновено засягат много хора. При възникване на стихийни бедствия рязко се нарушава нормалния начин на живот, разрушават се сгради и съоръжения и се причиняват травми и дори жертви сред населението. Освен тези природни катастрофални явления могат да възникнат тежки аварии в енергетични или други производствени предприятия, при които може да се стигне до подобни последици. Когато аварията е в ядрен реактор резултатът е заразяване на околната

среда с радиоактивни вещества и хората могат да получат дози на радиоактивни облъчвания няколко пъти по-високи от пределно допустимите стойности. Тъй като радиацията е най-мощният мутагенен и канцерогенен фактор за човека при тежки аварии в атомни реактори, последиците за хората и околната среда са непредсказуеми. Живеем в бързо променящ се свят, в който несигурността и опасността от конфликти между отделни човешки популации и терористични атаки нараства ежедневно. Изявите на тероризъм в САЩ, Испания, Русия, Англия, Франция, Германия, Турция и дори в нашата страна доказаха, че всяка страна в света може да се окаже обект на това бедствие. В тези случаи особено голяма опасност за живота на хората възниква в обекти, където са съсредоточени много хора. Всичко това прави изучаването на екстремалните условия, включително в аспекта на социалните дейности изключително актуален и необходим.

Целите и задачите на курса са студентите да придобият знания за това как екстремните условия повлияват на хората в битов и психологически план, какви са реакциите на личността и обществото в подобни ситуации, проявите на посттравматичния стрес и ролята на специалиста по социални дейности в преодоляването му. Освен това те се запознават и с основните характеристики и принципи за правилни действия при земетресения, пожари, наводнения, урагани и др.; основните начини и средства за организиране и провеждане на спасителни работи в районите на разрушения; методите и средствата за оказване на първа помощ на пострадалите хора.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основни видове и характеристика на стихийните бедствия. Екстремални ситуации и влиянието им върху поведението на хората. Личността в екстремални условия. Роля на социалния консултант. Стрес и екстремална ситуация. Посттравматични стресови разстройства. Страхът и паниката като спътници на екстремалните условия. Начини за справяне. Социално-психологически аспекти на тероризма. Психология на терориста. Основни принципи за правилни действия на хората при състояние на терористични нападения. Земетресения. Основни принципи за правилни действия на хората при възникване на земетресения. Основни методи и средства за разкриване на хората от полуразрушени и разрушени сгради при земетресения. Видове животоспасяващи действия, които се провеждат на пострадали хора при земетресения. Наводнения. Причини за възникване. Начини и средства за защита на хората при възникване на наводнения от поройни дъждове и приливни вълни. Методи и средства за оказване на първа помощ на пострадали хора при наводнения. Урагани. Причини за възникване. Космически базирана система за ранно предупреждение. Основни методи и средства за защита на хората в районите на възникване на урагани. Снежни лавини и виелици. Причини за възникване. Основни принципи за правилни действия на хората. Специфични особености на спасителните дейности на хората в зимни условия. Пожари. Основни принципи за правилни действия на хората при възникване на пожари в жилищни и обществени сгради. Начини и средства за оказване на първа помощ на пострадали хора от изгаряния при пожари. Защита на хората при възникване на крупни промишлени аварии и заразяване с токсични вещества. Специфика на първата помощ на пострадали хора при отравяния със силно действащи токсични вещества. Физически и медицински методи и средства за защита на хората при възникване на аварии в атомни електрически централи. Начини и средства за обеззаразяване на кожата, очите, устната кухина, гърлото и стомашно-чревния тракт при заразяване с радиоактивни вещества. Методи и средства за защита и обеззаразяване на хранителните продукти и водата при радиоактивни заразявания на околната среда.

Технология на обучението и оценяване:

Основните методи на преподаване, които се използват в курса са лекциите и дискуссионните упражнения. При провеждането им учебното съдържание се онагледява чрез компютърна конфигурация със съвременни подобрени онагледяващи средства. Освен това се провеждат практически демонстрации с технически средства за оказване

на първа помощ, начините за спасяване на хората от разрушени и горящи сгради, начините и средствата за гасене на пожари.

В центъра на преподаването е участието на специалиста по социални дейности в един мултидисциплинарен екип в предполагаема спасителна операция или ситуация.

Лекции - Посочените теми се преподават в зависимост от специфичният им характер като при всички се използва мултимедия и компютърна конфигурация.

Основна форма за проверка и оценка на знанията на студентите е писменият изпит/тест. Знанията и уменията на студентите се оценяват по шестобалната система.

Оценъчните процедури са: текущ контрол - той се осъществява по време на присъствието на лекциите; изпит - обучението завършва с писмен изпит, в който могат да се включват тест, теоретични въпроси, практически задачи.

ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯ И СЕКТИ

ECTS кредити: 2.0

Форма на оценяване: писмен изпит

Семестър: IV

Общ хорариум: 15л+0су+0пу

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Философски и политически науки“

Философски факултет

Лектор: доц. д-р Антоанета Николова

E_mail: anikolova@swu.bg

Анотация:

Курсът „Вероизповедание и секти“ има за основна цел да изгради в мисленето на студентите цялостна представа за произхода и същността на религията, митологията и различните вярвания, както и за религиозните учения на отделните народи от най-дълбока древност до наши дни.

Целта е да се придобият познания, които ще дадат възможност на студентите да тълкуват фактите от съвременния живот от гледна точка на разбиране за рационалните, историческите, догматическите и нравствени измерения на религията.

Изграждането на съответните знания трябва да доведе до формиране на уравновесена личност с национално достойнство и съзнание за европейските и общочовешки ценности и предизвикателства.

Съдържание на учебната дисциплина:

Произход на религията. Същност на религията. Същност на митологията. Религиозни учения в България. Религиозни учения в други държави.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс се провежда по традиционен утвърден начин материали за онагледяване.

Изпитът е писмен.